

Sermaye Piyasası Kurulundan:

BORSA İSTANBUL A.Ş. BORSACILIK FAALİYETLERİNE İLİŞKİN ESASLAR YÖNETMELİĞİ

Dayandığı Kanun Numarası ve Tarihi: 6362 - 6.12.2012
Resmî Gazete ile Neşir ve İlânı: 19 Ekim 2014 - Sayı: 29150

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, sermaye piyasası araçlarının ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından uygun görülen diğer sözleşmelerin, belgelerin ve kıymetlerin Borsa İstanbul Anonim Şirketi bünyesinde güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işlem görmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

- a) Kota alınma, kottan çıkarılma ile borsada işlem görme ve işlem görmenin durdurulması,
- b) Emirlerin iletilmesi ve eşleştirilmesi,
- c) Gerçekleştirilen işlemlere ilişkin yükümlülüklerin zamanında yerine getirilmesi,
- ç) Borsada işlem yapma yetkisi verilmesi,
- d) Disiplin düzenlemelerinin yürütülmesi,
- e) Borsa gelirleri ile bunların tahsili,
- f) Uyuşmazlıkların çözülmesi,
- g) Borsa, Borsanın pay sahipleri ve/veya piyasa işleticisi arasındaki muhtemel çıkar çatışmalarının önüne geçilmesi,
- ğ) Borsanın işletim, denetim ve gözetim sistemleri,
- h) Piyasa oluşturma, işletme ve yönetilmesi konularına ilişkin usul ve esasları düzenler.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 67 nci maddesine dayanılarak çıkarılmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Borsa: Borsa İstanbul Anonim Şirketini,
- b) Elektronik imza: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde tanımlanan elektronik imzayı,
- c) Faaliyet aidatı: Faaliyet gösterilecek her bir piyasa, pazar, platform veya sistem için bir defaya mahsus olmak üzere yatırılan aidatı,
- ç) Fon kurucusu: Borsa yatırım fonu kurucusu portföy yönetim şirketlerini, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla faaliyette bulunan borsa yatırım fonlarının kurucularını, konut finansmanı fonu ve varlık finansmanı fonunun kurucularını,
- d) Genel Müdür: Borsa Genel Müdürünü,
- e) Giriş aidatı: İşlem yapma yetkisi verilmeden önce bir defaya mahsus olmak üzere yatırılan aidatı,
- f) Güvence bedeli: İşlem yapma yetkisi verilenlerin, Borsa işlemleri dışındaki işlemler nedeniyle Borsaya verdikleri zararlar ile süresi içinde yerine getirmedikleri Borsa işlemleri dışındaki işlemlerden kaynaklanan yükümlülüklerini karşılamak üzere alınan bedeli,
- g) Halka arz eden: Sahip olduğu sermaye piyasası araçlarını halka arz etmek üzere Kurula başvuruda bulunan gerçek veya tüzel kişileri,

- ğ) İhraççı: Sermaye piyasası araçlarını ihraç eden, ihraç etmek üzere Sermaye Piyasası Kuruluna başvuruda bulunan veya sermaye piyasası araçları halka arz edilen tüzel kişileri ve Borsa yatırım fonlarını, konut finansmanı fonlarını, varlık finansmanı fonlarını ve ipotek finansmanı kuruluşlarını,
- h) İşlem görme: Yatırım araçlarının Borsada alım satımına konu olmasını,
- ı) İşlem günü: Piyasaların, pazarların, platformların ve sistemlerin işlem yapılmak üzere açık olduğu günleri,
- i) İşlem yapma yetkisi verilenler: 19/7/2013 tarihli ve 28712 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde Borsaya üye olarak veya üçüncü fıkrası çerçevesinde Borsaya üye olmadan işlem yapma yetkisi verilenleri,
- j) Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP): Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde tanımlanan sistemi,
- k) Kanun: 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununu,
- l) Kotasyon: Sermaye piyasası araçlarının Borsada işlem görmesi için Borsa kotuna alınmasını,
- m) Kota alınmaksızın işlem görme: Sermaye piyasası araçlarının, kotasyon şartlarına yönelik Borsa tarafından herhangi bir değerlendirme yapılmaksızın Borsada işlem görmesini,
- n) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,
- o) **(Ek - R.G.: 28.8.2015 - 29459 / m.1)** Merkezi karşı taraf hizmeti: 14/8/2013 tarihli ve 28375 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliğinde tanımlanan merkezi karşı taraf hizmetini, (*)
- ö) Piyasa danışmanı: Piyasa danışmanlığı görevini yerine getirmek üzere Borsa tarafından yetkilendirilen şirketi,
- p) Piyasa, pazar, platform ve sistem: İşlem gören yatırım araçlarının türlerine, işleyiş esaslarına veya belirlenen diğer özelliklerine göre oluşturulan alım satım ortamlarını,
- r) Seans: Borsa bünyesindeki piyasaların, pazarların, platformların ve sistemlerin alım satım için açık oldukları zaman dilimini,
- s) Sermaye piyasası araçları: Menkul kıymetler ve türev araçlar ile yatırım sözleşmeleri de dâhil olmak üzere Kurulca bu kapsamda olduğu belirlenen diğer sermaye piyasası araçlarını,
- ş) Sermaye piyasası kurumları: Kanunun 35 inci maddesinde sayılan kurumları,
- t) TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketini,
- u) Teminat: Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliğin 25 inci maddesinde geçen teminatlar ile işlem teminatı ve diğer teminatları,
- ü) Temsilci: İşlem yapma yetkisi verilenleri Borsa veya takas ve saklama işlemlerinde temsil edebilen ve temsil ettiği kişi veya kuruluş adına kendisine elden tebligat yapılabilen kişiyi,
- v) Üye: Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilenlerden Borsada işlem yapmak üzere Yönetim Kurulunca yetkilendirilenleri,
- y) Yatırım aracı: Sermaye piyasası araçlarını ve Kurul tarafından uygun görülen diğer sözleşmeleri, belgeleri ve kıymetleri,
- z) Yatırım kuruluşu: Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (v) bendinde tanımlanan kuruluşları,
- aa) Yıllık aidat: İşlem yapma yetkisi verilenlerin her bir takvim yılı için ödemek zorunda oldukları aidatı,
- bb) Yönetim Kurulu: Borsa Yönetim Kurulunu,
- _____ (*) Madde 4'ün birinci fıkrasına, 28.8.2015 tarih ve 29459 sayılı R.G.'de yayımlanan Yönetmeliğin 1. maddesi hükmü gereğince (n) bendinden sonra gelmek üzere (o) bendi eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir. _____ ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Borsada İşlem Yapma Yetkisi

İşlem yapma yetkisi verilmesi

MADDE 5 – (1) Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliğin 24 üncü maddesi çerçevesinde Yönetim Kurulu tarafından belirlenen ve Kurulca onaylanan esaslar dahilinde Borsa bünyesindeki piyasaların, pazarların, platformların ve sistemlerin birinde veya birkaçında sadece işlem yapma yetkisi almak veya hem işlem yapma yetkisi almak hem de üye olmak üzere Borsaya başvuruda bulunulabilir.

(2) Borsaya yapılacak başvurunun yetkili imzaları taşıyan ve ekinde gerekli belgeleri içeren bir dilekçe ile yapılması zorunludur. Dilekçede Borsada işlem yapılması talep edilen piyasa, pazar, platform veya sistem belirtilir.

(3) Başvuru dilekçesine;

- a) Esas sözleşme,
- b) Ortaklık paylarının dağılımı,
- c) Şirketin merkez adresi ve iletişim bilgileri,
- ç) Yöneticilerin özgeçmişleri,
- d) Bilgi işlem sistemleri ve teknolojik altyapıya ilişkin bilgiler,
- e) İlgili personele ilişkin bilgiler,
- f) Kullanılan muhasebe programına ve altyapısına ilişkin genel bilgiler,
- g) Olağanüstü durum planı,
- ğ) İlgili mevzuat çerçevesinde talep edilecek diğer bilgi ve belgeler eklenir.

(4) Borsa personeli işlem yapma yetkisi verilmesi talebinde bulunanlar nezdinde inceleme yapabilir. Yapılacak incelemeler sonucunda; Yönetim Kurulu, Borsa düzenlemelerinde öngörülen şartların sağlanıp sağlanmadığına karar verir.

(5) İşlem yapma yetkisi verilmesi talebi ile başvuranların, işlem yapma yetkisi verilmesine ilişkin Yönetim Kurulu kararının kendilerine bildirilmesinden itibaren 1 aylık süre içerisinde, üye olup olmamalarına bağlı olarak aşağıdakilerden ilgili olanlarını yatırmaları gerekir:

- a) Giriş aidatı, faaliyet göstermek üzere başvurdukları her bir piyasa, pazar, platform veya sistem için faaliyet aidatı, yıllık aidat, ilgili teminatlar.
- b) Güvence bedeli.

(6) Giriş aidatı ve faaliyet aidatları iade edilmez. Yıllık üyelik aidatlarının kısıtlayıcı usulü ile iade edilip edilmeyeceğine Yönetim Kurulu tarafından karar verilir.

(7) Giriş aidatı, güvence bedeli, faaliyet aidatı ve yıllık aidat tutarları ve bunlara ilişkin esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve Kurul onayı ile yürürlüğe girer.

(8) Bu maddenin 5 inci fıkrasındaki yükümlülüklerin tamamını belirtilen sürede yerine getirmeyenlerin başvuruları işlemde kaldırıılır. Yönetim Kurulu bir ayı aşmamak şartıyla ek süre verebilir. Başvuru sürecinin yeniden başlamasına Yönetim Kurulu karar verir.

(9) Yükümlülükleri yerine getirerek işlem yapma yetkisi alanların faaliyet alanlarını ve faaliyet kapsamını gösterir belge almaları gerekir.

(10) Herhangi bir piyasa, pazar, platform veya sistemde işlem yapma yetkisi verilmiş olanlar, sonradan diğer piyasa, pazar, platform veya sistemde faaliyette bulunacakları veya işlem yapma yetkileri geçici olarak durdurulanlar yeniden faaliyete geçecekleri zaman Yönetim Kurulu tarafından belirlenen şartların yerine getirildiğini gösteren belgelerin ekli olduğu bir dilekçe ile Borsaya başvurur. Bu başvurular için de Yönetim Kurulu, ilgili nezdinde inceleme yaptırabilir.

(11) Yönetim Kurulunca işlem yapma yetkisi verilenler, Borsada kurulan piyasa, pazar, platform veya sistemlerin her biri için ilgili düzenlemelerde belirlenen esaslar çerçevesinde işlem yapabilirler.

(12) Bu maddedeki hususlara ilişkin olarak her bir piyasa, pazar, platform, sistem, yatırım aracı ve işlem yapma yetkisi verilenler için Yönetim Kurulunca ayrı usul ve esaslar belirlenebilir. Bu esaslar Kurulun onayı ile yürürlüğe girer.

TCMB'ye ilişkin istisna

MADDE 6 – (1) TCMB, Borsanın piyasalarında, pazarlarında, platformlarında ve sistemlerinde işlem yapmaya yetkili olup Borsa düzenlemelerinde yer alan; üyeliğe kabul, işlem yapma yetkisi verilmesi, teminat, denetim ve disiplin ile ilgili yükümlülüklerle tabi değildir. Ayrıca aidatlardan, emirlerden ve işlemlerden alınan ücret ve borsa payı, kota alma ve kotta kalma ücretleri ile sair ücretlerden muaftır.

İşlem yapma yetkisi verilenlerin temsili

MADDE 7 – (1) İşlem yapma yetkisi verilenler, şekli ve şartları Borsa tarafından belirlenen temsil belgelerini düzenleyerek kendilerini temsil edecek temsilcileri Borsaya bildirirler. Temsilcilerde aranacak şartlar ve nitelikler ile bunların durumlarında meydana gelen değişikliklerin bildirilme esasları Yönetim Kurulunca belirlenir.

(2) Yönetim Kurulunca, birinci fıkradaki hususlara ilişkin olarak her bir piyasa, pazar, platform ve sistem için ayrı usul ve esaslar belirlenebilir.

İşlem yapma yetkisi verilenlerin yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) İşlem yapma yetkisi verilenler;

a) Müşterilerine ve diğer işlem yapma yetkisi verilenlere karşı iyi niyet ve dürüstlük ilkelerine uygun davranmak,

b) Sermaye piyasası mevzuatına, Borsa düzenlemelerine, Borsaca alınan kararlara, ilgili diğer düzenlemelere ve Borsa düzenine ve disiplinine uygun hareket etmek,

c) Müşterilerine ve diğer üçüncü şahıslara karşı doğabilecek mali ve hukuki sorumluluğu teminat altına alan ve Borsa tarafından öngörülen genel ve özel mahiyetteki sigorta ve diğer konulardaki düzenlemelere uymak,

ç) Borsa düzenlemelerinde öngörülen teminatları süresi içinde yatırmak ve teminat yükseltilmesine karar verildiğinde veya teminatı eksildiğinde süresi içinde teminatını tamamlamak,

d) Borsa veya Borsa personeli tarafından yapılacak incelemelere müsaade etmek, istenecek her türlü bilgi ve belgeyi vermek, gerekli yardımı ve kolaylığı göstermek,

e) Borsa işlemlerine ilişkin olarak yıllık faaliyet sonuçlarıyla, finansal tablolarının, bağımsız denetim raporlarının ve Borsa tarafından talep edilecek diğer rapor ve belgelerin birer örneğini, ilgili düzenlemelerde öngörülen sürelerde Borsaya vermek,

f) Açtıkları davaları ve başlattıkları icra takiplerini derhal, aleyhlerine açılan davaları ve başlatılan icra takiplerini öğrendikleri tarihte Borsaya bildirmek,

g) Borsa payı ile diğer aidat ve mali yükümlülükleri süresi içinde ödemek,

ğ) Suiistimalleri, yolsuzlukları ve Kanun ve ilgili mevzuatta yer alan düzenlemelere aykırı olacak şekilde gerçekleştirilen işlemleri önleyici denetim süreçlerini oluşturmak ve gerekli tedbirleri almak,

h) Müşteriler tarafından Borsada gerçekleştirilmek üzere verilen emirleri müşteri talimatlarına ve Borsa düzenlemelerine uygun şekilde Borsaya iletme,

ı) Borsa sistemine gönderdiği emirlerle ilgili olarak mevcut riskleri en aza indirecek her türlü kontrolü yapmak, izleme ve kontrol uygulamalarını oluşturmak, Borsa bilişim sistemlerinin ve piyasa, pazar, platform ve sistemlerinin işleyişinin güvenliğini test edici, tehdit edici veya tehlikeye sokabilecek nitelikte hiçbir girişimde bulunmamak, kendi çalışanlarının veya üçüncü şahısların Borsa tarafından kendilerine tahsis edilen imkânlar ve bilişim altyapısından yararlanarak Borsa bilişim sistemlerinin ve Borsa piyasa, pazar, platform ve sistemlerinin işleyişini engelleyecek, riske atacak, yanlış çalışmasına neden olabilecek her türlü girişimi engellemek üzere tüm tedbirleri almak, Borsa bilişim sistemlerine yönelik oluşabilecek yetkisiz erişim, yetkisiz bilgi dağıtımı ve yetkisiz bilgi paylaşımı girişimlerinde bulunmamak, söz konusu risklerin en aza indirilmesine yönelik kontroller uygulamak,

i) İşlem yapma yetkisi verildikten sonra mali durumlarında, ortaklarında veya ortaklarının sermaye paylarında, yönetim kurulu üyelerinde, denetçilerinde ve üst düzey yöneticileri ile imzaya yetkili personeline, adres ve iletişim bilgilerinde ve temsilcilerinin yetkilerinde meydana gelen değişiklikler ile her bir faaliyet için çıkarılan düzenlemelerde belirtilen konulardaki değişiklikleri gerçekleştiği tarihte Borsaya bildirmek, zorundadırlar.

(2) İşlem yapma yetkisi verilenlerin tabi olacakları diğer yükümlülükler Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Temsilcilerin yükümlülükleri

MADDE 9 – (1) Temsilcilerin yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) İyi niyet ve dürüstlük ilkelerine uygun davranmak.
- b) Sermaye piyasası mevzuatına, Borsa düzenlemelerine, Borsaca alınan kararlara, ilgili diğer düzenlemelere, Borsa düzenine ve disiplinine uygun hareket etmek.
- c) Borsa veya Borsa görevlileri tarafından istenecek her türlü bilgi ve belgeyi vermek.
- ç) Borsa görevlilerine gerekli yardım ve kolaylığı göstermek.

(2) Temsilcilerin tabi olacağı diğer yükümlülükler Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Teminatlar

MADDE 10 – (1) Borsada işlem yapma yetkisi verilenlerin, Borsada işlem yapma yetkisi verilmesi veya işlemleri dolayısıyla müşterilerine, diğer işlem yapma yetkisi verilenlere ve Borsaya verebilecekleri zararlara karşılık olmak üzere ya da Borsaya karşı yükümlülüklerini zamanında yerine getirmemesi halinde kullanılmak üzere Türk Lirası, TCMB tarafından serbestçe alım satımı yapılan yabancı paralar, borsa adına bloke edilen Türk Lirası ve döviz mevduat, kıymetli madenler, devlet borçlanma senetleri, TCMB tarafından ihraç edilen likidite senetleri, kira sertifikaları ya da banka teminat mektubu şeklindeki teminatlardan Borsaca uygun görülenleri yatırımları gerekir. Bunlar dışında teminat olarak kabul edilebilecek varlıklar, Yönetim Kurulunca belirlenir ve Kurul onayına sunulur.

(2) Yatırılan teminatın miktarına, teminatların tahsiline, eksik kalan kısmının tamamlanmasına, kullanılmasına, serbest bırakılmasına ve zararların teminatlardan karşılanmasına ilişkin usul ve esaslar; işlem yapma yetkisinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde teminatın geri verilme zamanı ve şartları ile diğer hususlar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve Kurul onayına sunulur. Risk yönetim esasları ve yatırılan teminatın değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(3) Yönetim Kurulu; işlem yapma yetkisi verilenlerin işlem hacmini, faaliyetlerini, mali durumunu, risk unsurlarını ve uygun göreceği diğer kriterleri dikkate alarak gerektiğinde daha yüksek tutarda teminat yatırılmasını zorunlu kılabilir.

(4) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkrasındaki hususlara ilişkin olarak her bir piyasa, pazar, platform ve sistem için ayrı usul ve esaslar belirlenebilir.

İşlem yapma yetkisinin tedbiren kaldırılması

MADDE 11 – (1) Denetim esnasında ya da diğer herhangi bir yolla, mali durumunun yükümlülüklerini karşılayamayacak ölçüde zayıfladığının veya saklama hesaplarında önemli açıkların oluştuğunun tespit edilmesi, yetkili otoritelerce veya kuruluşlarca faaliyetlerinin, takas ya da saklama üyeliklerinin geçici olarak durdurulması veya iptal edilmesi, teminatlarının tamamlanmaması veya Borsa personeli tarafından yapılacak denetimlere müsaade edilmemesi halinde işlem yapma yetkisi beş işlem gününe kadar Genel Müdür tarafından tedbiren kaldırılabilir ve durum Kurula bildirilir. İşlem yapma yetkisinin beş işlem gününden fazla süreyle tedbiren kaldırılmasına Yönetim Kurulunca karar verilir ve durum Kurula, gerektiğinde ilgili merkezi takas ve saklama kuruluşları ile Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğine bildirilir.

İşlem yapma yetkisinin iptal edilmesi veya geçici olarak kaldırılması

MADDE 12 – (1) İşlem yapma yetkisi, işlem yapma yetkisi verilenlerin, Borsa düzenlemelerinde belirlenmiş olan şartları yitirmeleri veya haklarında verilen iflas kararının

kesinleşmesi veya 53 üncü madde çerçevesinde disiplin hükümlerine aykırılık nedeniyle Yönetim Kurulu kararı ile iptal edilir.

(2) Borsa düzenlemelerinde yer alan şartları yitirmesi nedeniyle işlem yapma yetkisi iptal edilenlere, bu Yönetmelikte ve ilgili diğer düzenlemelerdeki yükümlülükleri yerine getirmek şartıyla yetkileri iade edilebilir.

(3) İşlem yapma yetkisi, disiplin hükümlerine aykırılık nedeniyle Yönetim Kurulu kararı ile geçici olarak kaldırılabilir.

(4) İşlem yapma yetkisinin iptal edilmesi veya geçici olarak kaldırılmasına ilişkin kararlar Kurula, gerektiğinde ilgili merkezi takas ve saklama kuruluşları ile Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğine bildirilir.

İşlem yapma yetkisinden feragat

MADDE 13 – (1) İşlem yapma yetkisinden feragat etmek isteyenler durumu yazılı olarak Borsaya bildirirler. İşlem yapma yetkisinden feragat amacıyla yapılan başvurular Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanır. Feragat talebinin kabulüne ilişkin kararlar Kurula bildirilir.

(2) Feragat talebi kabul edilerek işlem yapma yetkileri iptal edilenlerin, tekrar işlem yapma yetkisi alabilmeleri için bu Yönetmelikteki ve ilgili diğer düzenlemelerdeki yükümlülükleri yerine getirmeleri gerekir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kotasyon

Borsa kotuna almada uygulanacak esaslar

MADDE 14 – (1) Sermaye piyasası araçlarının Borsa kotuna alınmasında yetkili merci Yönetim Kuruludur. Yönetim Kurulu sınırları açıkça belirlenmiş olmak şartıyla bu yetkisini kısmen veya tamamen Genel Müdüre devredebilir.

(2) Sermaye piyasası araçlarının Borsa kotuna alınmasına ilişkin esaslar yönetim kurulunca belirlenir ve Kurulca onaylanır.

(3) **(Değişik - R.G.: 28.8.2015 - 29459 / m.2)** Bir sermaye piyasası aracının kota alınabilmesi için Yönetim Kurulu tarafından belirlenen kotasyon şartları; ihraççının faaliyet süresi, finansal ve hukuki durumu, özsermayesi, halka arz edilen sermaye piyasası aracının piyasa değeri, halka açıklık oranı, ihraç tutarı ve benzeri ölçütler çerçevesinde belirlenir. Ayrıca ihraççının yönetim kurulu üyeleri, ihraççıyı tek başına idare ve temsile yetkili yöneticileri ile yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortaklarının hukuki durumu, tecrübesi, mali güç ve itibarı ile ilgili olarak somut ölçütler belirlenmek suretiyle kota alınabilme konusunda şartlar belirlenebilir. Sermaye piyasası araçlarının türüne, işlem göreceği piyasaya, pazara, platforma ve sisteme, ihraççının ve ihraçtan alım yapacak yatırımcıların özelliklerine göre farklı kota alma şartları belirlenebilir. Bazı piyasa, pazar, platform ve sistemlerde sermaye piyasası araçlarının kote edilebilmesi için olumlu görüş içeren piyasa danışmanı raporu şartı aranabilir.

(4) **(Değişik - R.G.: 28.8.2015 - 29459 / m.2)** Borsa yatırım fonu katılma payları, Borsa tarafından herhangi bir değerlendirme yapılmaksızın ve karar tesis edilmeksizin Kurul tarafından izahnamenin onaylanmasını takiben fon kurucusu veya ihraççı tarafından yapılan başvuru üzerine Borsa kotuna alınır.

(5) Yabancı kuruluşlarca Türk Lirası ve yabancı para cinsinden ihraç edilecek veya daha önce ihraç edilmiş olan depo sertifikaları dâhil sermaye piyasası araçları ile yurt içi yerleşik kurumların yurt dışında ihraç ettiği sermaye piyasası araçlarının kotasyonunda bu Yönetmelikte yer alan kotasyon esasları uygulanır. Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek yabancı borsaların ana pazarlarında işlem gören sermaye piyasası araçları, izahnamenin Kurul tarafından onaylanması şartıyla herhangi bir şart aranmadan kote edilebilir.

(6) Ortaklıkların Borsa kotunda bulunan paylarına karşılık bedelli ve/veya bedelsiz sermaye artırımları nedeniyle ihraç edecekleri payları, sermaye artırım sonucu oluşan yeni sermayenin Ticaret siciline tescil edilmesini takiben başka bir işlem ve karar tesis edilmesine gerek kalmaksızın Borsa kotuna alınır.

(7) Payları Borsa kotunda bulunan bir ortaklığın, payları Borsa kotunda bulunmayan bir başka ortaklığa devredilmesi ya da birleşme suretiyle yeni bir ortaklık kurulması durumlarında, devralan veya yeni kurulan ortaklıklar için bu Yönetmeliğin kota alma esasları uygulanır.

(8) Payları Borsa kotunda olan ortaklıkların aktiflerinin bir kısmının aynı sermaye olarak konulması suretiyle mevcut ortaklık yapısı korunarak kısmi bölünme yoluyla yeni bir ortaklık kurulması halinde, kurulacak yeni ortaklığın kotasyon şartlarını sağlaması esas olup Yönetim Kurulu bu şartlardan bazılarının aranmamasına karar verebilir.

(9) Sermayesinin yarısından fazlası tek başına veya birlikte ya da bu orana bağlı olmaksızın yönetim kontrolüne sahip olan, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ekinde sayılan Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelere ait olan veya bu ortaklıkların aynı oranda sermaye payına veya bu orana bağlı olmaksızın yönetim kontrolüne sahip oldukları iştirakleri tarafından yahut bizzat bu İdareler tarafından ihraç edilen/edilecek sermaye piyasası araçları herhangi bir işlem ve karar tesis edilmesine gerek kalmaksızın Borsa kotuna alınır. Aynı Kanun kapsamındaki mahalli idareler, bu idarelere ait ortaklıklar ve bu ortaklıkların aynı oranda sermaye payına sahip oldukları iştirakleri tarafından yahut bizzat bu İdareler tarafından ihraç olunacak sermaye piyasası araçlarının kotasyon başvurularında bu Yönetmeliğin kota alma esasları uygulanır.

(10) TCMB ve Hazine Müsteşarlığı veya Hazine Müsteşarlığı tarafından kurulan varlık kiralama şirketleri ile Hazine Müsteşarlığı tarafından görevlendirilen kamu sermayeli kurumlarca kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilmiş sermaye piyasası araçları herhangi bir karar ve işlem tesisine gerek kalmaksızın Borsa kotuna alınmadan işlem görür.

Kotasyon başvurusu

MADDE 15 – (1) Borsaya yapılacak kotasyon başvurusu, ihraççı, halka arz eden, fon kurucusu, ihraççı ile birlikte piyasa danışmanı veya ihraca aracılık eden yatırım kuruluşu tarafından bir dilekçe ile yapılır.

(2) Borsaya sunulan bilgilerdeki ve belgelerdeki yanlışlıklardan ya da noksanlıklardan ihraççı veya fon kurucusu, halka arz edenler, ihraca aracılık eden yatırım kuruluşu, birden çok yatırım kuruluşunun aracılık ettiği ihraçlarda konsorsiyum veya eş liderleri, piyasa danışmanı, varsa garantör ve bağımsız denetçi, kusurlarına ve durumun gereklerine göre sorumludur. Bu kuruluşlar sermaye piyasası aracının Borsada işlem görmeye başlamasından önce bu bilgilerin ve belgelerin içeriği ile ilgili önemli değişiklikler ve gelişmeler olması hâlinde Borsaya derhâl yazılı olarak bilgi verir.

(3) **(Değişik - R.G.: 28.8.2015 - 29459 / m.3)** Piyasa danışmanı olabilecek kurumlar faaliyet türleri itibariyle Yönetim Kurulunun önerisi üzerine SPK tarafından belirlenir. Piyasa danışmanının yetkilendirilme, performans değerlendirme, çalışma usul ve esasları ile piyasa danışmanına uygulanacak yaptırımlara ilişkin hususlar Yönetim Kurulu tarafından düzenlenir.

Kottan çıkarma

MADDE 16 – (1) Kottan çıkarma şartları ihraççının veya fon kurucusunun finansal ve hukuki durumu, kamuyu aydınlatma usul ve esaslarına uyumu, ihraççının iflası, esas faaliyetlerinin sürdürülmesi için gerekli şartların kaybedilmesi, kotasyon ücretlerini ödeme durumu, ilgili mevzuata, Borsa tarafından yapılacak düzenlemelere ve alınacak kararlara uyulmaması, Borsaca istenecek bilgilerin verilmemesi, eksik veya gerçeğe aykırı bilgi ve belge verilmesi ve benzeri hususlar dikkate alınarak Yönetim Kurulu tarafından belirlenerek Kurul onayına sunulur.

(2) Kottan çıkarma şartlarından birinin oluşması halinde Borsa kotunda bulunan sermaye piyasası araçları Yönetim Kurulu kararı ile Borsa kotundan çıkarılabilir. Yönetim Kurulu sınırları açıkça belirlenmiş olmak şartıyla bu yetkisini kısmen veya tamamen Genel Müdüre devredebilir. Kottan çıkarma kararı verilmeden önce gerekli görmesi halinde ilgili ihraççı veya fon kurucusu durumunu düzeltmesi için uyarılabilir, bunlara süre verilebilir ve bunlar için uygun görülen tedbirler alınabilir.

(3) Süreleri dolan veya itfa olan sermaye piyasası araçları, sürelerinin dolduğu veya itfa oldukları tarihte herhangi bir işlem yapılmasına gerek kalmaksızın Borsa kotundan çıkmış sayılır.

(4) İhraççılar veya fon kurucuları Borsa kotunda bulunan sermaye piyasası araçlarının kottan çıkarılması isteğiyle Borsaya başvuruda bulunabilirler. Sermaye piyasası araçlarının, ihraççının veya fon kurucusunun kendi isteği ile kottan çıkarılmasında yetkili merci Genel Müdürdür.

(5) Sermaye piyasası araçları kottan çıkarılan ihraççının veya fon kurucusunun Borsada işlem gören diğer sermaye piyasası araçlarının bulunması halinde, söz konusu sermaye piyasası araçları da kottan çıkarılabilir.

(6) Sermaye piyasası araçlarının Borsa kotundan çıkarılması halinde kotasyon ücretleri iade edilmez.

(7) Ortaklıkların Borsa kotunda bulunan paylarından sermaye azaltımları nedeniyle azaltılan sermayelerini temsil eden payları, yeni sermayenin ticaret siciline tescil edilmesini takiben başka bir işlem ve karar tesis edilmesine gerek kalmaksızın Borsa kotundan çıkarılır.

(8) Yönetim Kurulu, Borsa kotundan sürekli çıkarılmış olan sermaye piyasası araçlarının bu Yönetmelikte belirtilen kotasyon esasları ve/veya kottan çıkma şartları göz önüne alınarak tekrar Borsa kotuna alınmalarına karar verebilir.

Kotta kalma

MADDE 17 – (1) Borsa, kotta bulunan sermaye piyasası araçlarının, 14 ve 16 ncı maddeler dikkate alınarak belirlenecek kotta kalma şartlarına uyduğunu yılda en az bir kez olmak üzere düzenli olarak gözden geçirir ve gözden geçirmeye ilişkin sonuçları Kurula bildirir.

Kota alınmayan sermaye piyasası araçları

MADDE 18 – (1) Borsa kotuna alınmayan sermaye piyasası araçları Borsa tarafından herhangi bir karar alınmaksızın Kurulun onayıyla kota alınmadan işlem görebilir. TCMB ve Hazine Müsteşarlığı veya kuracakları şirketler tarafından ihraç edilmiş sermaye piyasası araçları için Kurul onayı aranmaz.

İhraççiya ve fon kurucusuna ilişkin incelemeler

MADDE 19 – (1) Borsa personeli, bu Yönetmeliğin üçüncü bölümü kapsamında kotasyonla ilgili işler çerçevesinde ilgili ihraççı, iştirakler ve bağlı ortaklıkları veya fon kurucusu nezdinde inceleme yapabilir. Bu incelemeler çerçevesinde Borsa personeli tarafından ilgili her türlü bilgi ve belge istenebilir, hesap ve işlem inceleme kapsamına alınabilir. İlgililerin bu incelemelere müsaade etmeleri, Borsa personeline gerekli yardımı ve kolaylığı göstermeleri, hazırlanan tutanakları imzalamaları, Borsa tarafından yapılacak düzenlemelerde öngörülen yükümlülüklerine uymaları gerekir.

Kotasyon ücretleri

MADDE 20 – (1) (**Değişik - R.G.: 29.4.2016 - 29698 / m.1**) Kotasyon ücretleri;

- a) Başvuru,
 - b) Kota alma,
 - c) İlave kota alma,
 - ç) Kotta kalma,
 - d) Yeniden kota alma,
 - e) Toptan alış satış işlem,
- ücretlerinden oluşur.

(2) Kotasyon ücretleri, Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve Kurul tarafından onaylanır.

(3) (**Değişik - R.G.: 29.4.2016 - 29698 / m.1**) Kota alma, ilave kota alma, kotta kalma, yeniden kota alma ücretleri, sermaye piyasası araçları Borsa kotunda olmayan ancak Borsada işlem gören ortaklıklar ve ihraççılar için de uygulanır.

(4) Kamu kuruluşları, merkezi yurt dışında olan ortaklıklar, uluslararası finansal kuruluşlar ile merkez bankaları ve hükümetler tarafından ihraç edilen sermaye piyasası araçlarından alınacak kotasyon ücretleri için farklı tarife tespit edilebilir.

(5) **(Değişik - R.G.: 29.4.2016 - 29698 / m.1)** Sermaye piyasası araçlarının Borsa kotundan çıkarılması halinde kotasyon ücretleri iade edilmez.

Kota alma ücretinin belirlenmesine ilişkin esaslar

MADDE 21 – (1) Ortaklık haklarını temsil eden sermaye piyasası araçlarının Borsa kotuna alınması için yapılan başvurular ile pazar geçiş başvurularında maktu olarak belirlenen başvuru ücreti alınır. Başvuru ücreti başvurunun kabul edilmesi halinde ilk alınacak kotta kalma ücretinden mahsup yoluyla iade edilir. Başvurusu kabul edilmeyen veya başvurusunu geri çeken ortaklıklara, ödedikleri başvuru ücreti iade edilmez.

(2) **(Değişik - R.G.: 29.4.2016 - 29698 / m.2)** Ortaklık haklarını temsil eden sermaye piyasası araçlarının ilk defa kota alınmasında kota alma ücreti alınmaz. Ortaklık haklarını temsil eden sermaye piyasası araçları Borsa kotunda olan ortaklıkların yapmış olduğu ilave kota alma başvurularında, artırılan sermayelerinin nominal tutarı üzerinden ilave kota alma ücreti alınır.

(3) Kurulun 22/6/2013 tarihli ve 28685 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Pay Tebliği (VII-128.1)’nin 9 uncu maddesi kapsamında satışa hazır bekletilen ortaklık haklarını temsil eden sermaye piyasası araçlarının satışının gerçekleşmesi sonucu kota alınan ortaklık haklarını temsil eden sermaye piyasası araçlarından ücret alınmaz.

(4) Borçluluğu temsil eden sermaye piyasası araçları için kota alma ücreti ihraç tutarı üzerinden hesaplanır.

(5) **(Değişik - R.G.: 29.4.2016 - 29698 / m.2)** Borsa yatırım fonları için kota alma ücreti, fon toplam değeri üzerinden hesaplanır.

(6) Varantlar ve sertifikalar için açılan her yeni işlem sırasına ilişkin maktu bir kota alma ücreti alınır.

(7) **(Değişik - R.G.: 29.4.2016 - 29698 / m.2)** Borsada işlem görmeyen nitelikte olan ortaklık haklarını temsil eden sermaye piyasası araçları için toptan alış satış işlemlerinde, toplam satış tutarı üzerinden toptan alış satış işlem ücreti alınır. Borsada işlem gören nitelikteki ortaklık haklarını temsil eden sermaye piyasası araçlarının, sermaye artırım yöntemiyle gerçekleştirilen satış işlemlerinden ücret alınmaz. Ortakların sahip olduğu ortaklık haklarını temsil eden sermaye piyasası araçlarının satışı durumunda satış işlemlerinden ilave kota alma tarifesiyle aynı oranda ücret alınır.

(8) **(Değişik - R.G.: 29.4.2016 - 29698 / m.2)** Bu madde kapsamında belirlenen ücretler fatura tarihini izleyen 30 iş günü içerisinde ödenir.

Kotta kalma ücretinin belirlenmesine ilişkin esaslar

MADDE 22 – (1) Sermaye piyasası araçları Borsa kotunda bulunan ortaklıklar, ilgili sermaye piyasası araçları Borsa kotunda kaldıkları sürece her yıl kotta kalma ücreti öderler. Bu ücret, kota alma ücretinin ödendiği veya ortaklık hakkını temsil eden sermaye piyasası araçlarının kota alındığı yıl alınmaz.

a) **(Değişik - R.G.: 29.4.2016 - 29698 / m.3)** Ortaklık haklarını temsil eden sermaye piyasası araçları için kotta kalma ücreti, bir önceki yılın Aralık ayı sonu itibarıyla ortaklığın Borsa kotunda bulunan nominal sermayesi üzerinden hesaplanan tutar ve bu payların yıllık ortalama piyasa değeri üzerinden hesaplanan tutarın toplamından oluşur. Ortaklık haklarını temsil eden sermaye piyasası araçları Borsa kotunda olmayan ancak Borsada işlem gören ortaklıklardan da aynı esaslarda ücret alınır.

b) **(Değişik - R.G.: 29.4.2016 - 29698 / m.3)** Borçluluğu temsil eden sermaye piyasası araçlarında, bir önceki yılın Aralık ayı sonu itibarıyla kotta bulunan her tertip için maktu bir kotta kalma ücreti alınır.

c) **(Değişik - R.G.: 29.4.2016 - 29698 / m.3)** Borsa yatırım fonları için kotta kalma ücreti, bir önceki yılın Aralık ayı sonu itibarıyla Borsa kotunda bulunan fon toplam değeri üzerinden hesaplanır.

ç) Varantlar ve sertifikalar için kotta kalma ücreti alınmaz.

d) Diğer sermaye piyasası araçları için, kotta kalma ücretinin hesaplanma esas ve usulleri Yönetim Kurulunca belirlenir ve Kurul tarafından onaylanır.

(2) (**Değişik - R.G.: 29.4.2016 - 29698 / m.3**) Bu madde kapsamında belirlenen ücretler fatura tarihini izleyen 30 iş günü içerisinde ödenir.

Yeniden Kota Alma Ücreti

MADDE 23 – (Değişik - R.G.: 29.4.2016 - 29698 / m.4) (1) Kottan çıkarılan sermaye piyasası araçlarının tekrar Borsa kotuna alınması durumunda ortaklıklar tarafından yeniden kota alma ücreti, ilave kota alma ücret tarifesine göre hesaplanır ve fatura tarihini izleyen 30 iş günü içinde ödenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Borsada İşlem Görme ve İşlem Görmenin Durdurulması veya Sonlandırılması

Borsada işlem görme

MADDE 24 – (1) Yatırım araçları Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek ve Kurulca onaylanacak esaslar çerçevesinde Borsa bünyesindeki piyasalarda, pazarlarda, platformlarda ve sistemlerde işlem görürler.

(2) Hangi dayanak varlıklar üzerine türev araçların işlem göreceğine ve bu araçların asgari unsurlarına Yönetim Kurulunun önerisi üzerine Kurul tarafından karar verilir. Bu asgari unsurlar şunlardır:

- a) Sözleşmenin türü,
- b) Sözleşme vadesi,
- c) Sözleşmelerin uzlaşma şekli,
- ç) Uzlaşma fiyatı hesaplama yöntemi,
- d) Teminat hesaplama yöntemi,
- e) Opsiyonun tipi ve sınıfı.

İşlem görmenin geçici olarak durdurulması

MADDE 25 – (1) Genel Müdür, aşağıda yazılı durumlardan birinin varlığı hâlinde, ilgili yatırım aracının ve/veya ilgili yatırım aracına dayalı diğer yatırım araçlarının işlemlerini geçici olarak durdurabilir:

- a) Yatırımcıların yatırım aracına ilişkin kararlarını etkileyecek önemde bilgiler olduğunun veya açıklama yapılacağı öğrenilmesi ve bu bilgilerden işlem yapma yetkisi verilenlerin ve yatırımcıların seans içinde haberdar edilmesinin gerekli görülmesi.
- b) Bir yatırım aracı için sağlıklı bir piyasa teşekkül etmesini önleyecek şekilde anormal piyasa hareketlerinin oluşması veya işlemlerin sağlıklı bir şekilde yürütülmesini engelleyici maddi unsurların ortaya çıkması.
- c) Yatırım aracının ihraççısının ya da fon kurucusunun daha önce aynı konuda uyarılmış olmasına rağmen, Borsa tarafından istenen bilgileri, belgeleri ve elektronik ortamda tutulanlar dâhil kayıtları vermemesi, zamanında veya istenen şekliyle vermemesi, incelemelere veya denetimlere müsaade etmemesi.

(2) Genel Müdür, bir yatırım aracına ilişkin Borsa işlemlerini en fazla beş işlem günü için durdurabilir. Beş işlem gününü aşan süreler için Yönetim Kurulu kararı gereklidir.

(3) Genel Müdür, birinci fıkradaki yetkilerini görevlendireceği Genel Müdür Yardımcısına veya Genel Müdür Yardımcılarına devredebilir.

(4) Bir yatırım aracının Borsada işlem görmesinin geçici olarak durdurulması hâlinde bu durum gerekçesiyle birlikte KAP'ta duyurulur ve Kurula bildirilir.

(5) Yönetim Kurulu, işlem görmenin geçici olarak durdurulmasına ilişkin olarak piyasalar, pazarlar, platformlar ve sistemler bazında uygulama esaslarını belirlemeye yetkilidir. Söz konusu esaslar Kurul onayına sunulur.

Borsada işlem görmenin sürekli olarak sonlandırılması

MADDE 26 – (1) Yatırım araçlarının Borsada işlem görmesinin sürekli olarak sonlandırılması için gereken şartlar ve esaslar piyasa, pazar, platform ve sistem bazında Yönetim Kurulu tarafından belirlenerek Kurul onayına sunulur.

(2) Yatırım araçlarının Borsada işlem görmesinin sürekli olarak sonlandırılması halinde bu durum gerekçesiyle birlikte KAP'ta duyurulur ve Kurula bildirilir.

Yabancı para birimi üzerinden işlem görme

MADDE 27 – (1) Yönetim Kurulu, belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde, yatırım araçlarının Borsada yabancı para cinsinden işlem görmesine karar verebilir.

Borsa dışı işlemlerin Borsaya bildirim ve tescili

MADDE 28 – (1) Yatırım kuruluşları tarafından Borsada işlem gören, kote olan veya Borsa kaydında bulunan menkul kıymetler ile ilgili olarak Borsa dışında yapılan alım satım işlemlerinin Yönetim Kurulunun belirlediği ve Kurulun onayladığı şartlarla Borsaya tescil ettirilmesi gerekir. Borsaya tescil edilen işlemlere ilişkin bilgiler Yönetim Kurulunun belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde kamuya duyurulabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Emirlerin İletilmesi ve Eşleştirilmesi

Müşteri emirlerinin verilmiş şekli

MADDE 29 – (1) Müşteriler, Borsada işlem gören yatırım araçlarına ilişkin alım satım emirlerini Kurul düzenlemeleri çerçevesinde işlem yapma yetkisi verilenlere iletirler. Müşterilerin, işlem yapma yetkisi verilenlere ait farklı iletişim kanallarından Borsaya erişimine ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(2) Borsaya iletilen emirler Borsada işleme dönüşmeden önce Yönetim Kurulunca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde işlem yapma yetkisi verilenler tarafından değiştirilebilir veya iptal edilebilir.

(3) İşlem yapma yetkisi verilenler, müşterilerinin verecekleri alım satım emirlerini kısmen veya tamamen kabul etmeyebilirler. Ancak bu halde gerekçesiyle birlikte durumu müşterilerine veya onların temsilcilerine derhal bildirmeleri gerekir.

(4) Müşteriler tarafından Borsada gerçekleştirilmek üzere verilen ve işlem yapma yetkisi verilenler tarafından kabul edilen emirler, Borsaya iletilir.

Emirlerin Borsaya iletilmesi

MADDE 30 – (1) İşlem yapma yetkisi verilenler Yönetim Kurulu tarafından piyasa, pazar, platform ve sistem bazında belirlenen emir tiplerine uygun emirleri, Yönetim Kurulu tarafından belirlenen yöntemlerle ve emir iletim araçlarını kullanarak Borsaya iletirler veya iletilmesini sağlarlar.

(2) Borsaya iletilen emirler; Yönetim Kurulunca belirlenen ve Kurulca onaylanan usul ve esaslar çerçevesinde ilgili yatırım aracının işlem gördüğü piyasa, pazar, platform ve sistemlerin seanslarına, ilgili seanslarda geçerli olan emir kabul sürelerine, emir kabul esaslarına ve işlem yöntemlerine, emir-işlem kurallarına göre kabul edilirler veya reddedilirler.

Emirlerin eşleştirilmesi

MADDE 31 – (1) Yönetim Kurulu tarafından; piyasalar, pazarlar, platformlar, sistemler, işlem gören yatırım araçları, emir türleri ve belirlenmiş olan seans bölümleri bazında farklı işlem yöntemleri ve eşleştirme esasları belirlenebilir.

(2) Yatırım araçlarının Borsa'da alım satımında, temel olarak "tek fiyat" ve "çok fiyat" işlem yöntemlerinin kullanılması esastır. Bu işlem yöntemleri Yönetim Kurulu tarafından belirlenen ilke ve esaslar çerçevesinde, ayrı ayrı veya bir arada kullanılabilir.

a) Tek fiyat yöntemi, bir yatırım aracı için Borsaya iletilen emirlerin Borsa tarafından belirlenen zaman dilimleri boyunca toplanarak gün içinde bir kere veya birden fazla kez tekrar edilmek suretiyle en çok işlem miktarını gerçekleştirecek şekilde ve belirlenen öncelik ve işlem kurallarına uygun olarak tek bir işlem fiyatından eşleştirilmesi yöntemidir.

b) Çok fiyat yöntemi, bir yatırım aracı için Borsaya iletilen emirlerin Borsa tarafından belirlenen işlem süreleri boyunca sürekli olarak ve belirlenen öncelik ve işlem kurallarına uygun olarak farklı fiyat seviyelerinden eşleştirilmesi yöntemidir.

(3) Piyasalara, pazarlara, platformlara ve sistemlere iletilen ve kabul edilen bütün emirlere Borsa sistemi tarafından bir emir numarası verilir. Emir numarası verilen emirler, Yönetim Kurulunca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde geçerli olan emir, işlem ve öncelik

kurallarına göre bekleyen diğer emirlerle eşleştirilerek işleme dönüşür ya da işleme dönüşmeden ilgili emir defterine kaydedilir.

(4) Borsa sistemine kaydedilen emirlerin eşleştirilmesinde öncelik kuralı olarak sırasıyla fiyat ve zaman önceliği kuralları uygulanır. Fiyat önceliği kuralı, daha düşük fiyatlı satım emirlerinin, daha yüksek fiyatlı satım emirlerinden; daha yüksek fiyatlı alım emirlerinin ise daha düşük fiyatlı alım emirlerinden önce karşılanmasını; zaman önceliği kuralı da fiyat eşitliği halinde sisteme zaman açısından daha önce kaydedilen emirlerin öncelikli karşılanmasını ifade eder.

(5) Borsa bünyesindeki piyasalarda, pazarlarda, platformlarda ve sistemlerde uygulanacak işlem türleri, emir türleri ve bunlara ilişkin işleyiş esasları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve Kurul onayına sunulur.

(6) Borsa tarafından gerek görülmesi halinde belirlenen kurallar çerçevesinde faaliyette bulunmak ve piyasanın işleyişine destek olmak üzere piyasa yapıcı ve/veya likidite sağlayıcılar görevlendirilebilir. Piyasa yapıcıların ve likidite sağlayıcıların faaliyette bulunacağı piyasa, pazar, platform ve sistemler ile tabi olacakları kurallar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Oluşan fiyatların ve işlemlerin Borsa kaydına alınması, ilgililere bildirilmesi ve ilanı

MADDE 32 – (1) Borsada gerçekleştirilen alım satım işlemlerine ilişkin fiyatlar ve işlem miktarları Borsa kaydına alınır.

(2) Borsada gerçekleştirilen alım satım işlemlerine ilişkin bilgiler Borsa tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde ilgili taraflara bildirilir. Söz konusu bilgiler hakkında herhangi bir uyuşmazlık oluşması durumunda Borsa kayıtları esas alınır.

(3) Borsa tarafından kayda alınan fiyatlar ve işlem miktarları, Yönetim Kurulunca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde ilan edilir.

(4) Borsa bünyesindeki değişik piyasalar, pazarlar, platformlar ve sistemlerde gerçekleşen işlemler için farklı kayda alma ve ilan şartları belirlenebilir.

Emirlerin ve işlemlerin Borsa tarafından iptali

MADDE 33 – (1) Aşağıdaki şartların varlığı hâlinde, işleme taraf olan işlem yapma yetkisi verilenlerden en az birinin başvurusu üzerine veya re'sen, bekleyen emirlerin veya gerçekleşen işlemlerin tamamı veya bir kısmı Borsa tarafından iptal edilebilir.

a) Bilgisayar sistemlerinden kaynaklanan hatalar.

b) İşlem yapma yetkisi verilenlerden en az biri veya Borsa personeli tarafından alım satım sistemlerine iletilen hatalı emir veya emirler sonucunda gerçekleşen işlemler.

c) İşlem yapma yetkisi verilenlerin ve/veya işlem gören yatırım araçlarının işlemlerini durduracak diğer maddi unsurlar.

(2) İptal işlemi, seansın tamamına veya bir bölümüne ilişkin olarak gerçekleştirilebilir. Emir gönderen taraflar ve/veya işlem gören yatırım araçları bazında emir veya işlem iptali gerçekleştirilebilir.

(3) İptal kararı; birinci fıkranın (a) ve (c) bentlerindeki şartların varlığı hâlinde Genel Müdür veya görevlendirilen Genel Müdür Yardımcıları; (b) bendindeki şartın varlığı hâlinde ise Genel Müdür, görevlendirilen Genel Müdür Yardımcıları veya ilgili Piyasa Müdürü tarafından alınabilir.

(4) İptal kararları, aynı gün KAP'ta ilan edilir.

(5) Borsa bünyesindeki piyasalarda, pazarlarda, platformlarda ve sistemlerde sermaye piyasası araçlarının ihracına yönelik olarak birincil piyasada girilen emirler veya gerçekleşen işlemler için Yönetim Kurulu tarafından ilave iptal kuralları belirlenebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Gerçekleşen İşlemlere İlişkin Yükümlülükler

Borsa işlemi ve Borsa işleminin takası

MADDE 34 – (1) Borsa işlemi; alım satım emirlerinin Borsaya iletilmesini, bu emirlerin Borsa kurallarına göre eşleştirilmesini ve bu surette gerçekleştirilen işlemlere ilişkin

yükümlülüklerin Borsanın ve ilgili takas ve saklama kuruluşlarının düzenlemelerinde belirtilen yöntemlerle ve süreler içerisinde yerine getirilmesini ifade eder.

(2) Borsa, takas işlemlerini kendi bünyesinde yapabileceği gibi, bir merkezi takas kuruluşunu da görevlendirebilir. Borsanın bu konudaki kararı Kurulun onayına tabidir.

(3) Borsa, takas işlemlerinin Borsa bünyesinde gerçekleştirilmesi halinde, 30/5/2013 tarihli ve 28662 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik hükümlerine tabi olur ve işlem teminatları, temerrüt ve garanti fonu ile ilgili ve gerekli diğer düzenlemeleri yapar.

Alım satım yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ve temerrüt

MADDE 35 – (1) Borsada alım satım, peşin esasına göre Türk lirası ile yapılır. Peşin esası, alım satım işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerin işlemin Borsada yapıldığı gün itibarıyla kesinleşmesi ve bedelin ödenmesi ile teslimin Borsa düzenlemelerinde ve ilgili mevzuatta öngörülen sürelerde ve yöntemle yapılmasını ifade eder.

(2) Yönetim Kurulu, ilgili mevzuat çerçevesinde piyasa, pazar, platform ve sistem bazında işlemlerin yabancı para birimi ile yapılmasına, bedelin yabancı para birimi üzerinden ödenmesine ve peşin esası dışında işlem yapılmasına karar verebilir. Kanunun 52 nci maddesinin altıncı fıkrası hükmü saklıdır.

(3) Kesinleşen alım satım işlemlerine ilişkin yükümlülüklerin mevzuatta öngörülen süre ve yöntemler çerçevesinde yerine getirilmesi şarttır. Belirlenen süreler içinde yükümlülüğünü yerine getirmeyenler herhangi bir bildirim gerek kalmaksızın temerrüde düşmüş sayılır. Temerrüt hâlinin sona erdirilmesi için yapılacak işlemler ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yerine getirilir.

Brüt takas ve depo şartı

MADDE 36 – (1) Genel Müdür gerekli gördüğü hallerde; piyasa, pazar, platform, sistem, yatırım aracı, ihraççı, fon kurucusu, işlem yapma yetkisi verilenler ya da emir veren veya işlem yapan gerçek veya tüzel kişi bazında brüt takas zorunluluğu veya belirli bir süreyle piyasa, pazar, platform, sistem, yatırım aracı veya yatırımcı bazında, iletilen alım satım emirleri için emir konusu nakit tutarın ve/veya yatırım araçlarının bir kısmının veya tamamının Borsaya, işlem yapma yetkisi verilenlere, bir bankaya veya takas ve saklama kuruluşuna, emir Borsaya iletilmeden önce depo edilmiş olması şartını getirebilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Piyasaların, Pazarların, Platformların ve Sistemlerin Oluşturulması, İşletimi ve Yönetimi

Borsada oluşturulan piyasalar, pazarlar, platformlar ve sistemler

MADDE 37 – (1) Yönetim Kurulu kararı ile Borsada yatırım araçlarının, ihraççıların, alıcıların ve satıcıların nitelikleri, kota alma, işlem görme ya da alım satım şartları, likidite durumları ve benzeri ölçütler dikkate alınarak yatırım araçlarının işlem göreceği farklı piyasalar, pazarlar, platformlar ve sistemler kurulabilir. Her bir piyasa, pazar ve platform için farklı işleyiş kuralları oluşturulabilir. Borsa bünyesindeki piyasalar, pazarlar ve platformlar aynı sistem üzerinde işletilebileceği gibi, ayrı ayrı veya gruplandırılarak farklı sistemler üzerinde de işletilebilir. Yönetim Kurulu bu konuda gerekli düzenlemeleri yapar ve Kurul onayına sunar.

(2) Yönetim Kurulu kararı ile piyasalar, pazarlar, platformlar ve sistemler birleştirilebilir, kısmen veya tamamen kapatılabilir; gerektiğinde işletimde kullanılan altyapılar yenilenip, değiştirilebilir; piyasaların, pazarların, platformların ve sistemlerin emir, işlem ve işleyiş esaslarında değişiklikler yapılabilir.

(3) Borsa bünyesinde faaliyette bulunan piyasaların, pazarların, platformların ve sistemlerin şartlarından veya altyapıdan kaynaklanan ve işlemlerin düzenli, güvenilir bir şekilde gerçekleşmesini engelleyen veya engelleyebilecek unsurlar, gelişmeler ve beklenmedik olaylar gibi olağanüstü durumların ortaya çıkması hâlinde Genel Müdür, işlemlerin sürdürülmesi amacıyla ilgili piyasaların, pazarların, platformların ve sistemlerin emir, işlem

ve işleyiş esaslarında, olağanüstü durum devam ettiği sürece, seansın açılış ve kapanış saatlerini değiştirmek, işlemleri durdurmak veya kısıtlamak, günlük fiyat değişim limitlerini değiştirmek gibi geçici değişiklikler yapmaya ve bu değişiklikleri uygulamaya yetkilidir.

Piyasaların, pazarların, platformların ve sistemlerin işletimi ve yönetimi

MADDE 38 – (1) Borsa, bünyesinde oluşturulan piyasaları, pazarları, platformları ve sistemleri ölçeklendirerek işlem gören yatırım araçlarının niteliği ve gerektirdiği alım satım şartları doğrultusunda alım satım emirlerinin güvenli ve hızlı bir şekilde iletilmesine, eşleştirilmesine, gerçekleşen işlemlerin ve oluşan fiyatların tespitine ve ilanına, emir ve işlem bilgilerinin veri tabanlarına kaydedilerek erişime ve kullanıma hazır halde saklanmasına imkân sağlayan teknik altyapıyı, donanımı ve yazılımları temin eder.

(2) Borsa, borsacılık faaliyetlerini yürütürken günlük işleyişinde karşılaşılabileceği her türlü kesintiye karşı iş sürekliliği planlarını yapar.

(3) Yönetim Kurulu bu kapsamda gereken idari, teknik ve mali düzenlemeleri yapar.

Piyasaların, pazarların, platformların ve sistemlerin geçici olarak kapatılması

MADDE 39 – (1) Olağan dışı gelişmelerin meydana gelmesi hâlinde, Borsa bünyesinde faaliyette bulunan piyasaların, pazarların, platformların veya sistemlerin beş işlem gününe kadar geçici olarak kapatılmasına Yönetim Kurulu karar verebilir. Yönetim Kurulu bu yetkisini Genel Müdüre devredebilir. Beş işlem gününü aşan durumlarda Yönetim Kurulu karar alır ve onaylanmak üzere Kurula iletir.

(2) Borsanın piyasa, pazar, platform veya sistem bazında kapatılma nedenlerine, kapatılma sürelerine ve yeniden açılış tarihlerinin kamuoyuna duyurulmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulunca belirlenir.

Borsanın çalışma zamanı

MADDE 40 – (1) Borsa bünyesindeki piyasalarda, pazarlarda, platformlarda ve sistemlerde seans yapılacak günleri ve saatleri Yönetim Kurulu belirler. Ayrıca Yönetim Kurulu tarafından belirlenen olağan dışı durumlarda geçerli olmak üzere, seans yapılacak günler ve seans saatleri piyasa, pazar, platform ve sistem bazında Genel Müdür tarafından belirlenebilir ve KAP'ta duyurulur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Gözetim

Borsanın düzenleme, denetim ve gözetim yetkisi

MADDE 41 – (1) Borsa, Kanunla ve diğer mevzuatla kendisine verilen yetkilere ve görevlere; Kanun kapsamında yürütülecek borsacılık faaliyetlerine; Borsa işlemlerinin güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil, dürüst ve rekabetçi bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanmasına; ihlallerin önlenmesi amacıyla tedbir alınmasına yönelik düzenlemeler yapmaya, bu düzenlemelere uyulup uyulmadığını tespit etmek amacıyla denetim ve gözetim faaliyetleri icra etmeye ve sistemler kurmaya görevli ve yetkilidir.

Denetim faaliyeti

MADDE 42 – (1) Denetim faaliyeti;

a) Borsa bünyesindeki piyasalarda, pazarlarda, platformlarda ve sistemlerde işlem yapma yetkisi verilenler ile bunların temsilcilerinin ve Borsada faaliyet gösteren sermaye piyasası kurumlarının,

b) Yatırım araçları Borsaya kote olan veya Borsada işlem gören ihraççıların ve fon kurucularının,

c) Emir veren veya işlem yapan gerçek ya da tüzel kişilerin,

ç) Borsa düzenlemelerine tabi diğer kurumların ve kuruluşların,

borsacılık faaliyetlerine ilişkin her türlü işlerinin, işlemlerinin, hesaplarının ve sistemlerinin Borsa düzenlemelerine uygunluğunun ve/veya Borsaya gönderdikleri bilgilerin doğruluğunun tespit edilmesi amacıyla yürütülen inceleme, denetleme, değerlendirme ve raporlama işlerinden ve işlemlerinden oluşur.

(2) Kanunun Geçici 9 uncu maddesi uyarınca, Borsa dışında yapılan alım satım işlemlerinin yatırım kuruluşları tarafından Borsanın belirlediği ve Kurul tarafından onaylanan şartlara uygun olarak Borsaya tescil ettirilip ettirilmediğinin tespiti Borsanın denetim faaliyeti kapsamında yerine getirilir.

Gözetim faaliyeti

MADDE 43 – (1) Borsa işlemlerinin güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil, dürüst ve rekabetçi bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması ve Kanuna aykırı olacak şekilde gerçekleştirilen işlemlerin tespit edilmesi amacıyla bünyesinde gerekli gözetim sistemini kurar ve her türlü önleyici tedbirleri alabilir. Borsa gözetim konusunda kendisine Kurulca verilecek diğer görevleri de yerine getirir.

Tedbirler ve yaptırımlar

MADDE 44 – (1) Borsa, denetim ve gözetim faaliyetleri kapsamında tespit edilen aykırılıklar, usulsüzlükler, hatalı ve hileli eylemler ile ilgili olarak durumun niteliğine göre gerektiği hallerde ilgilileri uyarabilir, bunlardan aykırılıkların giderilmesini isteyebilir, haklarında Borsa düzenlemelerinde belirtilen disiplin cezalarını ve diğer müeyyideleri uygulayabilir.

(2) Genel Müdür; ihlallerin, yatırım araçlarının serbest rekabet şartları altında kolay ve güvenli bir şekilde alınıp satılabilmesini, piyasalarda aynı niteliktekilere adil işlem ilkeleri geliştirilmesini, makul bir ekonomik veya finansal gerekçeyle açıklanamayan, piyasaların güven, açıklık ve istikrar içinde çalışmasını bozacak nitelikteki eylemlerin ve işlemlerin önlenmesini, Borsa işlemlerinin güvenilir, dürüst ve rekabetçi bir şekilde gerçekleşmesini ve sağlıklı fiyat teşekkül etmesini teminen veya Kurulun yazılı talebine bağlı olarak piyasa, pazar, platform, sistem, yatırım aracı, ihraççı, fon kurucusu, işlem yapma yetkisi verilenler ya da emir veren veya işlem yapan gerçek veya tüzel kişi bazında, 36 ncı maddede belirtilen brüt takas ve depo şartı dahil olmak üzere her türlü önleyici tedbiri alabilir.

(3) Başta Kanunun 106 ncı ve 107 nci maddelerinde tanımlanan bilgi suiistimali ve piyasa dolandırıcılığı suçları ve Kurulun Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği (VI-104.1)'nde belirlenen eylemler olmak üzere sermaye piyasası mevzuatına aykırılık teşkil eden eylemlerin veya Borsa kurallarının ağır ihmal ve kasıtlı ihlal edildiğinin tespiti hâlinde durum raporlanarak Kurula bildirilir.

(4) Borsaca alınacak tedbirlerin kapsamına, uygulanmasına ve duyurulmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulunca belirlenir. Borsa bünyesindeki piyasalarda, pazarlarda, platformlarda ve sistemlerde işlem yapma yetkisi verilenler ile faaliyet gösteren sermaye piyasası kurumları, tedbirlerin uygulanması için gerekli önlemleri almakla yükümlüdürler.

Bilgi ve belge verme yükümlülüğü

MADDE 45 – (1) Borsa ya da denetim ve gözetimle görevlendirilen Borsa personeli, borsacılık faaliyetleri ile ilgili olarak gerekli gördükleri hususlarda Borsa bünyesindeki piyasalarda, pazarlarda, platformlarda ve sistemlerde işlem yapma yetkisi verilenler ile bunların temsilcilerinden ve faaliyet gösteren sermaye piyasası kurumlarından; yatırım araçları Borsada işlem gören veya Borsaya kote olan ihraççılardan ve fon kurucularından; emir veren veya işlem yapan gerçek veya tüzel kişilerden ya da Borsa düzenlemelerine tabi diğer kurumlardan ve kuruluşlardan bilgi ve belge isteyebilir, bunların tüm defterlerini, belgelerini, elektronik ortamda tutulanlar dâhil tüm kayıtlarını ve benzeri bilgi ihtiva eden vasıtalarını ve/veya bilgi sistemlerini inceleyebilir, bunlara erişimin sağlanmasını isteyebilir ve örneklerini alabilir, Borsanın kullandığı veri tabanlarına ya da uygulamalara Borsa tarafından belirlenecek şekillerde ve şartlarda bilgi girişinin ve/veya aktarımının yapılmasını isteyebilir, ilgililerin işlemlerini ve hesaplarını denetleyebilir, sözlü ve yazılı beyanlarını alabilir ve gerekli tutanakları düzenleyebilir.

(2) İlgililer, Borsanın veya denetim ve gözetimle görevlendirilen Borsa personelinin birinci fıkrada sayılan isteklerini yerine getirmekle ve düzenlenen tutanakları imzalamakla yükümlüdürler. İmzadan imtina edilmesi hâlinde bunun sebepleri tutanakta açıkça belirtilir.

(3) Bilgi ve belge istenen taraflar, Borsanın görev alanına giren hususlarda özel mevzuatında yer alan gizliliğe ve sır saklamaya ilişkin hükümlere dayanarak bilgi vermekten imtina edemezler.

İşbirliği ve bildirim yükümlülüğü

MADDE 46 – (1) Borsa, Kanunda düzenlenen suçlar ile piyasa bozucu eylemlerin önlenmesi, denetimi veya gözetimi ile Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelerin etkin bir şekilde uygulanması amacıyla, Kurul tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, diğer borsalardan ve ilişkili kurumlardan gerekli her türlü teknik desteğin sağlanmasını, yardım ve bilgi paylaşımında bulunulmasını isteyebilir.

(2) Borsa, denetim ve gözetim faaliyetleri kapsamında, yabancı borsalar ve uluslararası kuruluşlar ile karşılıklılık ilkesi çerçevesinde işbirliği ve bilgi paylaşımında bulunabilir.

(3) Borsa, denetim ve gözetim başta olmak üzere borsacılık faaliyetleri ile ilgili konularda kamu kurumlarından ve kuruluşlarından etkin işbirliği kapsamında yardım ve destek talep edebilir.

(4) Bu madde kapsamında yapılan bilgi paylaşımı, işlemler ve eylemler Kanun ve diğer mevzuatta yer alan sır saklama yükümlülüğüne ve gizlilik kurallarına aykırılık oluşturmaz.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Uyuşmazlık ve Disiplin

Uyuşmazlıkların çözümünde yetki

MADDE 47 – (1) İşlem yapma yetkisi verilenlerin kendi aralarındaki Borsa işlemlerinden kaynaklanan uyuşmazlıklar, taraflardan birinin, işlem yapma yetkisi verilenler ile müşterileri arasındaki aynı nitelikteki uyuşmazlıklar ise müşterinin başvurusu hâlinde Yönetim Kurulu tarafından çözülür. Uyuşmazlıkların çözümünde Yönetim Kuruluna Uyuşmazlık Komitesi yardımcı olur.

(2) Uyuşmazlığın çözümüne ilişkin kararın yerine getirilmesinde Borsaya herhangi bir sorumluluk atfedilemez.

(3) Tarafların uyuşmazlığa ilişkin olarak yargı mercilerine başvuru hakkı saklıdır.

Uyuşmazlık başvurusu ve çözümüne ilişkin usul ve esaslar

MADDE 48 – (1) Uyuşmazlık başvurusu yazılı bir dilekçeyle ve Yönetim Kurulu tarafından belirlenip Kurul tarafından onaylanan uyuşmazlık hizmet bedeli ödenerek yapılır.

(2) Başvurunun usulüne uygun olmaması ve verilen süre içerisinde usule ilişkin aykırılıkların giderilmemesi hâlinde Uyuşmazlık Komitesi tarafından başvurunun yapılmamış sayılmasına karar verilir. Bu durumda, uyuşmazlık hizmet bedeli ödenmiş ise bu bedel ilgiliye iade edilir.

(3) Uyuşmazlığa konu ilk Borsa işleminin gerçekleştiği tarihten itibaren iki yıl içinde yapılmayan başvurular Borsa tarafından incelenmez. Bu durumda, uyuşmazlık hizmet bedeli ödenmiş ise bu bedel ilgiliye iade edilir.

(4) Başvurunun şekli, dilekçede bulunması gereken unsurlar, uyuşmazlık komitesinin çalışma usul ve esasları ile uyuşmazlığın incelenmesine, çözümüne ve karara bağlanmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve Kurulca onaylanır.

Uyuşmazlık kararına itiraz

MADDE 49 – (1) Yatırım kuruluşlarının kendi aralarındaki veya müşterileri ile olan ve Borsa işlemlerinden kaynaklanan uyuşmazlıklara ilişkin Yönetim Kurulu kararında yer alan tutarın Kanunun 84 üncü maddesinin beşinci fıkrasına göre belirlenen meblağdan fazla olması hâlinde, kararın tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde taraflarca Borsa kanalı ile Kurula itiraz edilebilir.

(2) Kurulun uyuşmazlıkları çözümlenmeye dair kararları nihaidir.

Uyuşmazlık dosyasının işlemde kaldırılması

MADDE 50 – (1) Şikayetten vazgeçilmesi, sulh olunması veya yargıya başvurulması hâllerinde, Uyuşmazlık Komitesi tarafından uyuşmazlık dosyasının işlemde kaldırılmasına karar verilir.

(2) Tarafların sulh yoluyla anlaşması veya tahkime ya da yargı yoluna başvurması hâlinde, işlem yapma yetkisi verilenler durumu öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde Borsaya yazılı olarak bildirmekle yükümlüdür.

(3) Başvurunun yapılmamış sayılması, şikayetten vazgeçilmesi, tahkim ya da yargı yoluna başvurulması veya tarafların sulh olmaları hâlinde aynı uyuşmazlık hakkında Borsaya yeniden başvuru yapılamaz.

(4) Ödenen uyuşmazlık hizmet bedeli, şikayetten vazgeçilmesi, tahkim ya da yargı yoluna başvurulması veya tarafların sulh olmaları hâllerinde iade edilmez ve Borsaya gelir kaydedilir. Başvuru sahibinin kısmen veya tamamen haklı bulunması halinde başvurusu hakkında verilecek karar kapsamında ödemiş olduğu hizmet bedelinin karşı tarafça kendisine ödenmesine karar verilir.

Disiplin soruşturmasında yetki

MADDE 51 – (1) 53 üncü maddede sayılan disiplin cezası gerektiren fiiller kapsamında disiplin soruşturması yapmakla Disiplin Komitesi görevli ve yetkilidir. Disiplin Komitesinin kuruluşu, görevleri, toplantı ve karar nisabı, çalışma usul ve esasları, raportörlüğü ve benzeri hususlar Yönetim Kurulu tarafından düzenlenir ve Kurul onayına sunulur. Disiplin Komitesince ulaşılan sonuçları karara bağlama yetkisi Yönetim Kurulundadır.

Disiplin cezalarının çeşitleri

MADDE 52 – (1) İşlem yapma yetkisi verilenlere ve/veya temsilcilerine verilecek disiplin cezaları şunlardır:

- a) Uyarı: İlgiliye, daha dikkatli ve özenli hareket etmesi gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.
- b) Kınama: İlgilinin kusurlu sayıldığı yazı ile bildirilmesidir.
- c) Para cezası: İlgiliye 5.000 TL'den 50.000 TL'ye kadar para cezası verilmesidir.
- ç) İşlem yapma yetkisinin veya temsilciliğinin geçici olarak kaldırılması: İlgilinin, Yönetim Kurulunca fiilin mahiyetine ve önemine göre belirlenecek, üç ayı aşmayan bir süre için doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Borsaya ait bir veya birden fazla piyasada, pazarda, platformda ve sistemde işlem yapma yetkisinin ve/veya temsilciliğinin kaldırılmasıdır.
- d) İşlem yapma yetkisinin veya temsilciliğinin iptal edilmesi: İlgilinin Borsaya ait tüm piyasalarda, pazarlarda, platformlarda ve sistemlerde işlem yapma yetkilerinin ve/veya temsilciliğinin iptal edilmesidir.

Disiplin cezalarını gerektiren fiiller

MADDE 53 – (1) 52 nci maddede belirtilen cezaları gerektiren fiiller şunlardır:

- a) Uyarı:
 - 1) Borsa düzenlemelerinin, Borsaca alınan kararların veya müşteri emirlerinin yerine getirilmesinde dikkat ve özen göstermemek.
 - 2) Borsa dâhilinde genel ahlak, terbiye ve nezaket kurallarına aykırı davranmak.
 - 3) Borsanın veya Borsada görev yapanların çalışma düzenini ve disiplinini bozucu şekilde davranmak.
- b) Kınama:
 - 1) Borsa düzenlemelerinin, Borsaca alınan kararların veya müşteri emirlerinin yerine getirilmesinde kusurlu davranmak.
 - 2) Borsanın veya Borsa personelinin imajını ve itibarını zedeleyici mahiyette asılsız beyanda veya yayında bulunmak.
- c) Para cezası:
 - 1) Temsilcilerinin veya diğer personelinin suiistimallerine veya yolsuzluklarına, denetim eksikliği sonucu sebebiyet vermek.
 - 2) Yöneticilerinin ve çalışanlarının piyasa bozucu eylemlerle ilgili olarak Kanun'da ve Kurulca yapılan düzenlemelerde belirtilen fiilleri işlemelerini önleyici tedbirleri almamak.
 - 3) Borsa düzenlemelerinin, Borsaca alınan kararların veya müşteri emirlerinin yerine getirilmemesinde kasıtlı davranmak.
 - 4) Borsa dâhilinde kişilere sövmek, hakaret etmek veya tehditte bulunmak.

5) Borsa veya Borsa personeli tarafından istenecek bilgileri, belgeleri ve elektronik ortamda tutulanlar dâhil kayıtları zamanında veya istenen şekliyle vermemek.

6) Borsaya sarhoş veya uyuşturucu madde etkisinde gelmek, Borsada alkollü içki içmek veya uyuşturucu madde kullanmak.

ç) İşlem yapma yetkisinin veya temsilciliğin geçici olarak kaldırılması:

1) 29 uncu maddenin dördüncü fıkrasına süreklilik arz edecek şekilde aykırı davranmak.

2) Borsa dâhilinde kişilere veya malvarlıklarına fiili saldırıda bulunmak.

3) Borsa personeline görevleri esnasında veya görevleri nedeniyle sövmek, hakaret etmek veya tehditte bulunmak.

4) Borsanın malına kasıtlı olarak zarar vermek.

5) Temerrüde düşerek yükümlülüğün, Yönetim Kurulunca belirlenecek bir tutarın üzerinde olacak şekilde teminattan karşılanmasına aynı piyasada, pazarda, platformda veya sistemde bir yıl içinde iki defa sebebiyet vermek.

6) Borsa veya Borsa personeli tarafından istenecek bilgileri, belgeleri ve elektronik ortamda tutulanlar dâhil kayıtları vermemek ya da bunları kasıtlı olarak eksik, yanlış veya yanıltıcı mahiyette vermek, incelemelere veya denetimlere müsaade etmemek ya da gerekli yardımı ve kolaylığı göstermemek.

7) Borsada; Kanun'un 106 ncı ve 107 nci maddelerinde tanımlanan suçlara yönelik fiiller ile piyasa bozucu eylemlerle ilgili olarak Kanun'da ve Kurulca yapılan düzenlemelerde belirtilen fiillere uyan nitelikte alım veya satım yapmak, emir vermek, emir iptal etmek, emir değiştirmek veya hesap hareketleri gerçekleştirmek ya da müşterilerinin bu fiilleri işlemesine bilerek kolaylık göstermek, imkan vermek ve/veya yardımcı olmak.

d) İşlem yapma yetkisinin veya temsilciliğin iptal edilmesi:

1) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmak.

2) Borsayı veya Borsa personeli zor duruma düşürmek, kendi kusurunu örtmek veya menfaat sağlamak amacıyla Borsaya ait belgeleri ve kayıtları tahrif etmek veya yok etmek.

(2) Bu maddede sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillere nitelikleri ve önemleri itibarıyla benzeyen fiillere de aynı türden disiplin cezaları verilir.

Cezanın belirlenmesine ve uygulanmasına dair genel hükümler

MADDE 54 – (1) Cezayı gerektiren fiillerin nitelikleri ve önemleri göz önünde tutularak bu fiiller için gerektiğinde bir derece ağır veya hafif cezanın verilmesine karar verilebilir.

(2) 52 nci maddenin birinci fıkrasının (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen cezaları gerektiren fiillerin işlendiği yönünde, soruşturma öncesinde veya soruşturma sırasında, somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı halinde, işlem yapma yetkisi verilenlerin ve/veya temsilcilerinin tüm yetkileri ve/veya temsilcilikleri, haklarında nihai karar verilene kadar ve derhal Yönetim Kurulu onayına sunulmak üzere Genel Müdür tarafından geçici olarak kaldırılabilir.

(3) İlgililer hakkında 52 nci maddenin birinci fıkrasının (ç) ve (d) bentlerindeki cezaların verildiği hallerde, durum en kısa sürede Kurula ve ilgisine göre Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğine bildirilir.

(4) 52 nci maddenin (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen cezaların uygulanma tarihini Yönetim Kurulu esas hakkındaki kararı ile birlikte belirler.

(5) Temsilcinin, temsilci iken aldığı disiplin cezası temsilcilik görevinin sona ermesi hâlinde dahi uygulanır.

(6) 52 nci maddede belirtilen disiplin cezalarının kararlaştırılmasından itibaren bir yıl içinde aynı cezayı gerektiren yeni bir fiil işlenmesi hâlinde ilgiliye bir derece ağır ceza verilir.

(7) 52 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan tutarlar Yönetim Kurulu tarafından her yıl yeniden değerlendirilme katsayısı oranında arttırılabilir.

(8) Disipline ilişkin para cezasının işlem yapma yetkisi verilenler tarafından ödenmemesi halinde, herhangi bir yasal takip yoluna başvurmaya gerek kalmaksızın, söz konusu miktar, işlem yapma yetkisi verilenin Borsa nezdinde bulunan güvence bedelinden tahsil edilebilir. İşlem yapma yetkisi verilenlerin temsilcilerinin disipline ilişkin para cezasını ödememesi halinde, herhangi bir yasal takip yoluna başvurmaya gerek kalmaksızın temsilci hakkında, 53 üncü madde çerçevesinde bir üst derecede yer alan cezaya hükmolunur.

Soruşturmada ve disiplin cezasında zamanaşımı

MADDE 55 – (1) Disiplin cezasını gerektiren fiilin Borsa tarafından öğrenildiği tarihten itibaren bir yıl ve her durumda bu fiilin gerçekleştirildiği tarihten itibaren iki yıl geçtikten sonra disiplin soruşturmasına başlanamaz.

(2) Her hâlükârda disiplin cezasını gerektiren fiilin gerçekleştiği tarihten itibaren üç yıl geçtikten sonra disiplin cezası verilemez.

(3) Yönetim Kurulu karar tarihinden itibaren üç yıl içerisinde uygulanamayan ceza düşer.

(4) Disiplin cezasını gerektiren fiil aynı zamanda bir suç teşkil ediyor ve bu suç için kanunlarda daha uzun bir dava zamanaşımı süresi öngörülüyor ise bu maddenin birinci ve ikinci fıkrasındaki süreler yerine kanuni zamanaşımı süresi uygulanır.

Disiplin ve adli soruşturmanın birlikte yürümesi

MADDE 56 – (1) İlgililer hakkında yargı mercilerince soruşturma başlatılmış olması aynı sebepten ötürü disiplin soruşturması yapılmasını engellemez.

ONUNCU BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Komitelere ilişkin hususlar

MADDE 57 – (1) İlgili mevzuat ile Yönetim Kuruluna verilen görevlerin yerine getirilmesinde Yönetim Kuruluna yardımcı olmak üzere Uyuşmazlık Komitesi ve Disiplin Komitesi ile gerekli görülen diğer komiteler oluşturulur. Oluşturulan komitelerin veya piyasaların işleyişi gereği kurulan komitelerin kuruluşları, görevleri, toplantı ve karar nisapları, çalışma usul ve esasları, raportörlüğü ve benzeri hususlar Yönetim Kurulu tarafından düzenlenir.

Faaliyetlerin yürütülmesine, çıkar çatışmalarının önlenmesine ve etik ilkelere uyulmasına ilişkin kurallar

MADDE 58 – (1) Borsanın faaliyetlerinin nasıl ve hangi ilkelere ve kurallara uygun olarak yürütüleceğine, tüm çalışanlar tarafından uyulması gereken etik kurallara ve Borsa, pay sahipleri ve/veya piyasa işleticisi arasındaki muhtemel çıkar çatışmalarının önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve Kurulca onaylanır.

Borsanın gelirleri

MADDE 59 – (1) Borsanın verdiği temel hizmetler kapsamında olan ve bu hizmetlerin tek sunucusu olmaktan kaynaklanan statüsüne dayalı olarak uyguladığı borsa payı dâhil ücretler ve komisyonlar ile bunların tahsil zamanları ve şekilleri Yönetim Kurulunca kararlaştırılır ve Kurulun onayına sunulur. Onaya sunulan ücretlere ve komisyonlara ilişkin Yönetim Kurulu kararı, Kurul tarafından otuz gün içerisinde olumsuz görüş bildirilmediği takdirde yürürlüğe girer.

(2) Borsanın faydalanılması zorunlu olmayan temel hizmetleri ile ilgili ücretler ile bunların tahsil zamanları ve şekilleri Yönetim Kurulunca belirlenir ve Kurulun bilgisine sunulur. Borsanın verdiği eğitim hizmetleri işlem yapma yetkisi verilenlere zorunlu tutulsa dahi bu fıkra kapsamında değerlendirilir.

(3) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkrası dışında kalan sair gelirleri ile bunların tahsil zamanları ve şekilleri Yönetim Kurulunca belirlenir.

Gelirlerin tahsili

MADDE 60 – (1) Usulüne uygun olarak tahakkuk eden Borsa gelirleri ilgililer tarafından belirlenen sürelerde ödenerek tasfiye edilir. Ödenmeyen borçlar varsa borçlunun teminatından veya güvence bedelinden tahsil edilir.

(2) Borsanın alacaklarının zamanında ödenmemesi hâlinde uygulanacak faiz oranı, kamu alacaklarına uygulanan faiz oranının iki katını geçmeyecek şekilde Yönetim Kurulu tarafından belirlenebilir. Yönetim Kurulu tarafından veya sözleşme ile farklı bir faiz belirlenmemişse ticari işlerde uygulanan faiz uygulanır.

Duyuru, ilan ve tebligat

MADDE 61 – (1) İşlem yapma yetkisi verilenlere ve/veya temsilcilerine yapılacak duyuruların, ilanların ve tebligatların şekline Genel Müdür karar verir.

(2) Söz konusu duyurular, ilanlar ve tebligatlar elektronik yöntemlerle, Borsa Bülteni veya basın yayın organları aracılığı ile de yapılabilir.

(3) Disiplin soruşturmasına ilişkin verilen Yönetim Kurulu kararı, iadeli taahhütlü mektupla ilgililerin Borsa tarafından bilinen en son adreslerine veya kurumsal elektronik posta adreslerine gönderilir veya elden imza karşılığı teslim suretiyle kendilerine veya Borsadaki yetkili temsilcilerine tebliğ olunur.

(4) Vekil aracılığı ile takip edilen disiplin soruşturmalarında tebligat vekile yapılır.

Borsa Bülteni

MADDE 62 – (1) Borsa, Borsa Bültenini elektronik ortamda yayımlar.

(2) Borsa Bülteninin içeriğini ve şeklini Genel Müdür belirler.

Yönetmelikte hüküm bulunmayan hâller

MADDE 63 – (1) Bu Yönetmelikte yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda ilgili düzenlemeler çerçevesinde karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye esas sözleşme ve Sermaye Piyasası mevzuatı kapsamında, Kurul onayını gerektirmeyen hallerle sınırlı kalmak üzere Yönetim Kurulu yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelikler

MADDE 64 – (1) Aşağıda yer alan yönetmelikler yürürlükten kaldırılmıştır.

a) 19/2/1996 tarihli ve 22559 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Yönetmeliği,

b) 19/2/1996 tarihli ve 22559 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Takas ve Saklama Merkezleri Yönetmeliği,

c) 27/3/2004 tarihli ve 25415 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Yönetmeliği.

Yapılacak düzenlemelere ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca yapılacak düzenlemeler yürürlüğe girene kadar mevcut düzenlemelerin bu Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümleri uygulanmaya devam olunur.

(2) Bu Yönetmeliğin yayım tarihinden önce başlatılmış olan disiplin soruşturmaları hakkında önceki mevzuat hükümleri uygulanır.

(3) Bu Yönetmelik uyarınca öngörülen düzenlemeler bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde yapılır. Borsa söz konusu düzenlemeler yapılana kadar mevcut düzenlemeler çerçevesinde faaliyetlerini yürütür.

Yürürlük

MADDE 65 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 66 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Yönetim Kurulu yürütür.